

**T.C.
PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ
EĞİTİM BİLİMLERİ ENSTİTÜSÜ
EĞİTİM BİLİMLERİ ANABİLİM DALI
EĞİTİM YÖNET. DENET. PLAN. VE EKONOMİSİ BİLİM DALI
TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJESİ**

**OKUL YÖNETİCİLERİNİN ÖĞRENCİLERLE ETKİLİ İLETİŞİMİNDE
ÖĞRENCİLERİN BEKLENTİLERİ.**

Mesut KOCAKULAK

Danışman

Yar. Doç. Dr. Muammer KUNT

Denizli, 2016

TEZSİZ YÜKSEK LİSANS PROJE ONAY FORMU

Eğitim Bilimleri Anabilim Dalı, Eğitim Yönetimi Denetimi Planlaması ve Ekonomisi Bilim Dalı öğrencisi Mesut KOCAKULAK tarafından hazırlanan “Okul Yöneticilerinin Öğrencilerle Etkili İletişiminde Öğrencilerin Beklentileri” başlıklı Tezsiz Yüksek Lisans Projesi tarafımdan okunmuş, kapsamı ve niteliği açısından Tezsiz Yüksek Lisans Projesi olarak kabul edilmiştir.

Yar. Doç. Dr. Muammer KUNT

Danışman

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Yönetim Kurulu'nun tarih vesayılı kararıyla onaylanmıştır.

Prof. Dr. Şükran TOK

Enstitü Müdürü

ETİK BEYANNAMESİ

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, tez yazım kurallarına uygun olarak hazırladığım bu tez çalışmasında;

Tez içindeki bütün bilgi ve belgeleri akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi,

Görsel, işitsel ve yazılı tüm bilgi ve sonuçları bilimsel ahlak kurallarına uygun olarak sunduğumu,

Başkalarının eserlerinden yararlanılması durumunda ilgili eserlere bilimsel normlara uygun olarak atıfta bulunduğumu,

Atıfta bulunduğum eserlerin tümünü kaynak olarak gösterdiğimi, Kullanılan verilerde herhangi bir tahrifat yapmadığımı,

Bu tezin herhangi bir bölümünü bu üniversitede veya başka bir üniversitede başka bir tez çalışması olarak sunmadığımı beyan ederim.

İmza
Mesut KOCAKULAK

TEŞEKKÜR

Tezsiz Yüksek lisans eğitiminin her aşamasında birçok hocamın ve arkadaşlarımlın değerli katkıları olmuştur. Lakin içlerinde adını anmadan geçemeyeceğim kişilerin isimlerini anmak isterim. Öncelikle projemin hazırlık aşamasından sonlanmasına kadar bilgisini ve rehberliğini esirgemeyen değerli danışman hocam Yrd. Doç Dr. Muammer KUNT'a teşekkürlerimi sunuyorum.

Bizleri teorik derslerde bilgi ve tecrübelerini aktararak eğitim veren Prof Dr. Abdurrahman TANRIÖĞEN'e, Yrd. Doç Dr. Metin YAŐAR'a ve ismini anmasan da eğitim yönetiminde bize katkı sağlayan hocalarıma teşekkürlerimi sunuyorum.

Ayrıca proje çalışması için dağıttığım anketleri geri çevirmeyerek yanıtlayan Sarayköy ilçesindeki öğrencilere ve anketin uygulanmasında yardımcı olan okul müdürlerine teşekkür ederim.

Her zaman desteğini esirgemeyen eşim Naciye Nurcan KOCAKULAK'a ve proje hazırlık sürecinden bitimine kadar beraber geçireceğimiz vakitlerden fedakarlık eden kızım Hümevra İclal'e teşekkür ediyorum.

ÖZET

Okul Yöneticilerinin Öğrencilerle Etkili İletişiminde Öğrencilerin Beklentileri

KOCAKULAK, Mesut

Bu çalışmanın amacı, okul yöneticilerinin öğrencilerle etkili bir düzeyde iletişim içinde olup olmadıklarını belirlemek ve öğrencilerin beklentilerini incelemektir. Bu amaçla, öğrencilerin cinsiyetlerine göre, sınıflarına göre, annelerinin eğitim düzeyine göre, babalarının eğitim düzeyine göre iletişim düzeylerine bakılmıştır. Tarama modeli ve nicel yöntemlerin kullanıldığı araştırmanın örnekleme, Denizli Sarayköy İlçesindeki ortaokullardaki 7. ve 8. sınıflarda eğitim öğretim gören ve oranlı küme örnekleme yoluyla seçilen 489 öğrenciden oluşmaktadır.

Araştırmanın sonuçlarına bakıldığında, öğrenciler yöneticilerle yeterli iletişim sağladıkları görülmüştür. Anne ve babalarının eğitim düzeylerinin öğrencilerin iletişiminde etki etmediği görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: Okul Yöneticileri, etkili iletişim, ortaokul öğrencileri.

İÇİNDEKİLER

YÜKSEK LİSANS TEZ ONAY FORMU.....	iii
ETİK BEYANNAME	iv
TEŞEKKÜR	v
ÖZET.....	vi
İÇİNDEKİLER.....	vii
BİRİNCİ BÖLÜM – GİRİŞ	1
1.1.Problem Durumu.....	1
1.2.1.Problem Cümlesi.....	1
1.2.2. Alt Problemler.....	1
1.3.Araştırmanın Önemi.....	2
1.4.Araştırmanın Amacı.....	2
1.5.Araştırmanın Sınırlılıkları.....	2
1.6.Sayıtlar.....	2
İKİNCİ BÖLÜM – ALANYAZIN TARAMASI.....	3
Kavramsal Çerçeve.....	3
2.1.İletişim	3
2.2.İletişimin Amaçları	5
2.3.İletişim Süreci ve Öğelerinin Özellikleri	5
2.4.İletişim Kurma Yolları.....	7
2.4.1. Açık İletişim: Sözlü ya da Yazılı İletişim.....	7
2.4.2.Açık Olmayan İletişim: Sözsüz İletişim.....	9
2.5.Etkili İletişim Becerileri.....	11
2.6.İletişim Engelleri.....	11
2.6.1.Karşıdaki kişinin sorununa bir ya da birkaç çözüm önermek.....	11
2.6.2.Karşıdaki kişiyi yargılamak, değerlendirmek, bastırmak.....	11
2.6.3.Karşıdaki kişinin kendisini iyi hissetmesini sağlamak, hatta sorunu yadsımak.....	11
2.6.4.Karşıdaki kişiyi sınamak ve sorguya çekmek için soru sormak.....	12

2.6.5.Karşıdaki kişiyle ilgilenmemek ya da onun dikkatini başka yöne çekmek.....	12
2.7.İletişim İklimi.....	12
2.8. İlköğretim Okulu Yöneticilerinin iletişiminde Bulunması gereken Nitelikler.	13
ÜÇÜNCÜ BÖLÜM – YÖNTEM.....	14
3.1. Araştırma Deseni.....	14
3.2. Evren ve Örneklem	14
3.3.Verilerin Toplama Araç ve Teknikleri.....	15
3.4. Veri Toplama Süreci.....	15
3.5. Verilerin Analizi.....	15
İlgili Araştırmalar.....	16
DÖRDÜNCÜ BÖLÜM – BULGULAR.....	17
4.1. Evrende Örneklem Alınan Grubun Özellikleri.....	17
Genel Amaçlı Soruların Değerlendirilmesi	18
4.2.Ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin Okul Yöneticileri İle Kurduğu İletişim Düzeyine İlişkin Betimsel İstatistikler.....	18
4.3. Öğrencilerin “Cinsiyet” Değişkeninin Okul Yöneticilerinin Etkili İletişimine Etkisine İlişkin Algıları.....	20
4.4.Öğrencilerin “Öğrenim Gördüğü Sınıf” Değişkeninin Okul Yöneticilerinin Etkili İletişimine etkisine İlişkin Algıları.....	20
4.5.Ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin Yöneticilerle İletişim Düzeyi Toplam Puanlarının “Anne Eğitim Durumuna” göre “ANOVA” Sonuçları.....	20
4.6.Ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin Yöneticilerle İletişim Düzeyi Toplam Puanlarının “Baba Eğitim Durumuna” göre “ANOVA” Sonuçları.....	21
BEŞİNCİ BÖLÜM – TARTIŞMA VE ÖNERİLER.....	22
5.1.Tartışma.....	22
5.2.Öneriler.....	23
5.2.1.Uygulayıcılar İçin Öneriler.....	23
5.2.2.Araştırmacılar İçin Öneriler.....	23
Kaynakça.....	25
Ekler.....	27
Özgeçmiş.....	29

BİRİNCİ BÖLÜM: GİRİŞ

1.1. Problem Durumu

İnsanı farklı kılan, onun diğer canlılardan üstün olmasını sağlayan özelliklerinden biri iletişim kurabilmesidir. İletişim, anlamsız seslere yüklenen anlamlardan, duvarlara çizilen resimlere, yazının icadı ile yazılı olarak iletişime ve nihayet çağımızın ileri teknolojisine kadar ilerlemiştir. (Aydoğan-Kaşkaya, 2010). İlerleyen teknoloji sayesinde insanlar hızlı bir iletişime kavuşmuş ve yüzyıllar öncesindeki iletişim hızına inat sınırsız bir iletişim atmosferi içine girmiştir.

İletişim, bilgi üretmek, aktarmak ve anlamlandırma sürecidir (Dökmen, 2005). Bireyler duygu ve düşüncelerini yaymak, paylaşmak ve göstermek amacıyla iletişime hayatlarının her alanında başvurmaktadır. Bireyler kendilerini çevrelere karşı ne kadar iyi ifade edebilirse iletişim süreci en iyi şekilde yapmış olurlar. Eğitim ortamlarında da iletişim etkin bir şekilde kullanılan bir unsurdur. Okul yöneticileri, öğretmenler, öğrenciler ve veliler iletişim sürecini iyi bir şekilde yönettiklerinde eğitim ortamı daha verimli olmaktadır. İletişimin önemini bilen, kavrayan ve uygulayan örgüt yöneticileri, okullarında olumlu ve verimli örgüt iklimi oluştururlar. Oluşan bu iklim ise, öğretmen ve diğer çalışanların ve en önemlisi de öğrencilerin başarısını artıracaktır.

Bu çalışmada, okul yöneticilerinin öğrencilerle iletişiminde karşılaşılan sorunlar; ortaokul yöneticilerinin öğrencileri ile iletişim becerilerinin ne düzeyde olduğunu ortaya koymaya çalışılmaktadır. Öğrencilerin gözüyle okul yöneticilerinin iletişim becerilerinin nasıl olduğunun belirlenmesi öngörülmektedir.

1.2.1. Problem Cümlesi

Okul yöneticilerinin öğrencilerle etkili iletişim kurma düzeyi nedir?

1.2.2. Alt Problemler

1- Okul yöneticileri, öğrencilerle etkili iletişim kurabilme düzeyi nedir?

2- Öğrencilerin okul yöneticileri ile iletişim düzeylerinde,

- a) Cinsiyetlerine,
- b) Öğrenim gördüğü sınıflara,
- c) Babalarının eğitim durumlarına,
- d) Annelerinin eğitim durumlarına göre anlamlı bir farklılık var mıdır?

1.3. Araştırmanın Önemi

Örgütte çalışan insanlar arasında etkili bir iletişim süreci yaşandığında, iş hayatı daha kolay ve daha zevkli bir hale gelecektir (akt. Aydoğan, Kaşkaya, 2010). Öğrencilere eğitim ortamını sevdirmek ve verimli kılmak adına okul yöneticileri iletişimi iyi kullanmak zorundadır.

Bu araştırma sonucu elde edilecek bulgulara dayalı sonuç ve öneriler bölümü; Sarayköy İlçesindeki öğrencilerin durumları ile ilgilenen üst konumda olan Milli Eğitim Bakanlığı merkez ve taşra teşkilatındaki yöneticilere ışık tutacak olması bakımından önemlidir. Okullarda öğrenci iletişimi ile ilgili yeterli araştırma yapılmamasından kaynaklanan boşluğu doldurması ve gelecekte yapılacak çalışmalara öncülük etmesi bakımından önemlidir.

1.4. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın temel amacı, okul yöneticilerinin öğrencileri ile ne kadar etkili iletişim içinde olabildiklerinin belirlenmesidir. Bu amaçla, öğrencilerin cinsiyet, öğrenim gördükleri sınıf, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu, iletişim kurdukları yöneticilerin yaş grubuna göre farklılıkları ortaya koyup öğrencilerin etkili iletişim yönünden beklentilerini karşılayabilmeleri için öneriler sunmaktır.

1.5. Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırmamız 2014 - 2015 eğitim öğretim yılında Denizli Sarayköy İlçesinde bulunan ortaokullarda okuyan 7. – 8. sınıf öğrencileri ile sınırlıdır.

1.6. Sayıtlar

1- Araştırmada veri toplama aracı olarak kullanılan ölçeğin, öğrencilerin kendi algılarına göre yöneticilerin iletişim düzeylerini ölçebildiği kabul edilmektedir.

2- Araştırmaya katılan öğrencilerin, hazırlanan ankete içtenlikle ve doğru yanıt verdiği kabul edilmektedir.

3- Ankete katılan öğrencilerin, okullarında görev yapan okul yöneticilerini dikkate alarak yanıt verdiği varsayılmaktadır.

İKİNCİ BÖLÜM: ALANYAZIN TARAMASI

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

2.1.İletişim

İnsan toplumsal bir varlıktır ve sürekli olarak çevresiyle etkileşim ihtiyacı içerisindedir. İnsanın biyolojik bir varlıktan toplumsal bir varlığa dönüşmesini sağlayan en önemli unsurun iletişim olduğunu söylemek mümkündür. İnsan için başkalarını anlamak, kendini dünyaya hazırlayacak bilgileri edinmek, küçük yaşlardan itibaren iletişim kanalıyla gerçekleşmektedir. Çocuk hangi davranışların onun için uygun olduğunu, neyi yapıp, neyi yapmaması gerektiğini ilk yıllarda anne ve çevreyle kurduğu iletişim yoluyla edinmekte ve bazen gerçekleştirilen bir davranışı izleyen bir gülücük ya da bir azarlama, o davranışın ömür boyu yerleşmesine neden olabilmektedir. Bu sayede çocuk, ailesi ya da toplum için hangi davranışların uygun, hangilerinin ise kabul edilemez olduğunu bu ilk yıllardaki iletişim çabalarından yola çıkarak içselleştirmeye başlar. İletişim, insanların birlikte yaşamasından doğan bir gerekliliktir (Başaran, 2000)

İnsan yüzyıllar boyunca içselleştirdiklerini bir şekilde çevresine ve diğer kuşaklara aktarmaktadır. Bu etkileşim ihtiyacı doğrultusunda diğer insanlardan ve çevresinden sürekli mesajlar alır ve çevresine sürekli mesajlar yollar. Bu durum insanın sürekli olarak kendini yenilemesine ve bir önceki kuşaktan daha fazla donanımla dünyaya bakmasına yol açmıştır. Sürekli yenilenen bilgiye ulaşma çabası ve ihtiyacı insanın diğer insanlarla etkileşim içerisinde olma ihtiyacını da beraberinde getirmiştir. Çevresiyle etkileşim içerisinde bulunan insan çevresini değiştirmiş, çevre de karşılıklı olarak insanı ve sonraki kuşakları değişime uğratmıştır. Çevreden alınan mesajları belli ölçütlere ve yaşanmışlıklara göre yorumlayabilme, bu mesajlara uygun tepkiler üretebilme, bu tepkileri anlamlı beden hareketleri ile aktarabilmek iletişimin temel öğeleri arasında yer almaktadır.

İletişim karşılıklı konuşmak, iki kişinin sohbet etmesi, ilişkileri iyi tutma becerisi, söylenenleri anlayabilme ve uygun tepkiler üretebilme gibi tanımlardan daha ötesini içermektedir. Aslında iletişiminin insanla başlayıp devam eden ve insan oldukça farklılaşsa da devam edecek bir süreç olduğunu söylemek gerekir. İnsan varoluşundan itibaren sürekli olarak hem doğa ile etkileşimde bulunmak, hem de doğa koşullarının acımasızlığı ve çevredeki uyaranları anlamlı kılmak adına diğer insanlarla işbirliği içinde olmak durumunda kalmıştır. Bu süreçte bilginin paylaşılması, ortak anlamlar üretme çabaları iletişim kurma zorunluluğunu beraberinde getirmiştir. İnsanların bilgileri paylaşmak ve kendilerini ifade etmek için

çıkardıkları sesler, bu seslere eşlik eden vücut hareketleri duvarlara çizilenler zaman içerisinde daha da anlamlı ve sistemli ortak yapılar haline gelmeye başlamıştır(akt. Tuna, 2012).

İletişim kelime olarak İngilizce ve Fransızca “communication” kavramından yola çıkarak ilk yıllarda haberleşme olarak tanımlanmıştır. Daha sonraki yıllarda communication haberleşmeyi de kapsayan şekilde daha kapsamlı bir ileti alışverişini içerisine alarak “iletişim” olarak anılmaya başlamıştır. Communication’da köken itibarıyla Latince *communis* kavramı bulunmakta ve bu kavram da birçok kişiye ve nesneye ait ortaklaşa gerçekleştirilen anlamında kullanılmaktadır. Bu noktadan yola çıkarak iletişiminin köken olarak sadece iletileri aktarmaktan ziyade, toplumsal olarak da bir etkileşimi içerdiğini söylemek mümkündür (akt. Tuna, 2012). Dilin bilgilendirici, dinamik, duygusal ve estetik işlevleri vardır (Tomul, 2005)

İletişimi günlük kullanımıyla farklı şekillerde ortaya koymak mümkündür. Bilgilerin sözel bir şekilde aktarılması, iletilmesi, alışverişi, insanların birbirlerini anlayabilmesi, ortak davranışı ortaya çıkaran etkileşim süreci, diğerlerini etkilemeye yönelik bilgi aktarımı olarak tanımlanabilmektedir. Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğüne göre iletişim, duygu ve düşüncelerin akla uygun şekilde başkalarına aktarılması, bildirim ve haberleşme olarak tanımlanmaktadır. Bunun yanında iletişimle ilgili farklı tanımlamalara bakılacak olursa;

- İnsanın olduğu her yerde kişiler, gruplar ve türler arasında karşılıklı gerçekleşen, mesajların değiş-tokuşu sürecidir.

- İleti alışverişinden yola çıkarak, belirli kişilere belirli bilgi düşünce ve tutumları kazandırmak amacıyla, bir durum ve olaya ilişkin bilgi, duygu, düşüncelerin aktarılması sürecidir.

- İletileri gönderen ve iletiyi alan arasındaki bilgi değiş tokuşu ve bu sürece dahil bireyler tarafından anlam çıkarılmasıdır.

- Duygu, düşünce, fikir, bilgi ve kültürü kapsayan anlamların semboller yardımıyla aktarıldığı bir süreçtir.

- Anlamları itibarıyla uzlaşmış simgeler yoluyla değişik zaman ve mekan boyutlarında gerçekleşen bilgi düşünce ve duyguların aktarılması ve alışverişidir.

- Bilgi, düşünce, duygu, tutum ve kanılarla davranış biçimlerinin kaynak ile alıcı arasındaki bir ilişki yoluyla bir insan ya da insanlardan diğerine bazı kanallar kullanılarak anlam olarak uzlaşılabilir imgeler aracılığıyla değişimi ve aktarılması sürecidir (akt. Tuna, 2012).

İletişim, karmaşık, semgesel, hem kapsam hem de ilişki boyutu olan etkileşimsel bir süreçtir. (Aydın, 2010)

İnsanların iletişim kurmadan yaşaması daha doğrusu herhangi bir iletişim aktivitesi içinde olmadan yaşaması zor görünmektedir. Gazete okumak, televizyon haberlerini dinlemek, yoldaki trafik işareti, reklam panoları ve benzeri diğer unsurlara maruz kalmamız aslında iletişimin bir parçası olarak görülebilir. Bu noktada iletişim kavram olarak içerisinde paylaşım ve etkileşim edimlerini içermektedir (akt. Tuna, 2012).

2.2.İletişimin Amaçları

İletişim kuramcılarının büyük çoğunluğuna göre, konuşma, bireyin çevresini anlama, kontrol etme ve değiştirmesinde en önemli yollardan biridir. Her birimiz kendi özel çevremizde bir denge kurmak ve bu dengeyi korumak isteriz. Bunu şöyle açabiliriz: kendi özelliklerimizden vazgeçmeden, onları koruyarak, yakınlarımızla mutlu olmak isteriz. Örgütlerde çalışma arkadaşlarımızla ve üstlerimizle arkadaşça ilişkilerimizi koruyarak, kendi bireysel amaçlarımızı gerçekleştirebiliriz.

Toplumsal etkinliklerin yaşamımızı yönlendirmesine izin vermeden çevremizin etkin ve saygın bir üyesi olabiliriz. Bunu da ancak, ailemizi, işimizi, arkadaşlarımızı ve çevremizi anladığımız zaman başarabiliriz ve o zaman çevreyi değiştirme ve kontrol etme yeteneği kazanabiliriz.

Yalın olarak belirtirsek, sözlü ve yazılı iletişimle çevremizden en üst düzeyde ödül kazanabiliriz ve zorlukları en aza indirebiliriz.

En alt düzeyde ödün vererek, var olan ödüllerden en üst düzeyde yararlanabildiğimiz durumlarda, iletişim için gerçek bir gereksinim yok demektir.

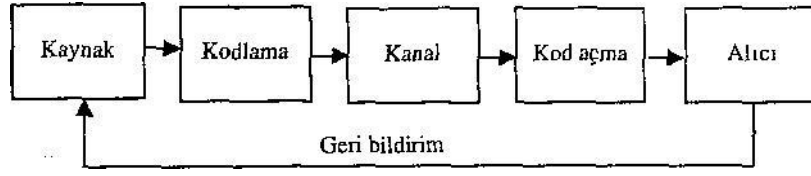
İnsanlar çoğu durumlarda sadece dengeleri bozulduğu zaman iletişim eyleminde bulunurlar. Bu ilke, birey için olduğu kadar tüm örgüt içinde geçerlidir. (Aydın, 2010)

2.3.İletişim Süreci ve Öğelerinin Özellikleri

İletişim başlamadan önce bir amaca gerek vardır. Amaç, aktarılacak bir mesaj şeklinde ifade edilmektedir. İletişim bir kaynak (gönderici) ve bir alıcı arasında geçer. Mesaj kodlanır (sembolik bir biçime dönüştürülür) ve bir ortam (kanal) aracılığıyla gönderilir. Alıcı, gönderici tarafından başlatılan mesajı yeniden tercüme eder (kod açar). Sonuç, anlamların bir kişiden diğerine aktarılmasıdır.

Şekil-1 iletişim sürecini göstermektedir. Bu model yedi elemandan oluşmaktadır: 1) İletişim kaynağı 2) kodlama 3) mesaj 4) kanal 5) kod açma 6) alıcı 7) geri bildirim. Ne var ki, bu elemanların hepsinde bir bozulma yaratma ve dolayısıyla mükemmel iletişim amacına ulaşmayı engelleme potansiyeli bulunmaktadır.

Şekil 1 İletişim Süreci



Kaynak bir düşüncüyü kodlayarak bir mesajı başlatmaktadır. Kodlanan mesajı tanımlayan dört koşul bulunmaktadır: beceri, tutum, bilgi ve sosyal-kültürel sistem.

Benim sizle iletişim kurmadaki başarım yazma konusundaki becerime bağlıdır: Ders kitaplarının yazımında, eğer yazarlar gerekli olan bu beceriye sahip değillerse mesajlarını arzuladıkları biçimde öğrencilere ulaştıramayacaklardır. Kişinin toplam iletişim başarısı; yazma kadar, konuşma, okuma, dinleme ve mantık kurma becerisine bağlıdır. Çeşitli konular hakkında önyargılı fikirlerimiz vardır ve iletişimimiz bu tutumlarımızdan etkilenir. Ayrıca, belirli bir konudaki bilgi düzeyimiz iletişimsel faaliyetimizi kısıtlar. Bilmediğimiz bir şeyi iletemeyiz. Bilgimiz çok geniş olsa da, alıcının bizim mesajımızı anlamaması mümkündür. Açıkça kaynağın konu hakkında sahip olduğu bilgi miktarı, kaynağın göndermek istediği mesajı etkileyecektir. Son olarak, tutumlar davranışlarımızı etkilediği gibi, içinde bulunduğumuz sosyo-kültürel sistemdeki pozisyonumuz da davranışlarımızı etkiler. Kültürümüzün bir parçası olan inançlarınız ve değerleriniz bir iletişim kaynağı olarak sizi etkiler. (Robbins, 1994)

İletişimin gerçekleşmesi, anlamların ortak kılınabilmesi için kaynağın bazı özelliklere sahip olması gerekir. Bu özellikler:

- 1- Kaynak kendisini iyi tanımalıdır.
- 2- Kaynak, hedefi (birey ya da grup) iyi tanımalıdır.
- 3- Kaynak, dile dayalı iletişim becerilerine sahip olmalıdır. (Aydın, 2010)

Kodlama, karşı tarafa aktarılmak istenen anlamları, alıcının anlayabileceği düşündüğümüz simgelere dönüştürmedir. Bir diğer beceri “düşünme” becerisidir. Bu beceri hem kodlama hem de kod açma becerileri açısından önemlidir. (Aydın, 2010)

Mesaj, iki ya da daha fazla kişinin bilişsel, duyuşsal, psikomotor davranışlarında değişiklik yapmak için düzenlenmiş işaretler örüntüsü (Ergin ve Birol, 2000). Mesajın kendisi, mesajı iletmek için kullanılan araçtan bağımsız olarak, iletişim sürecinde bozulma yaratabilir. Mesajımız; kaynağın kodlanması sonucunda oluşan fiziksel üründür. Konuştuğumuzda, konuşma mesajdır. Yazdığımızda, mesaj yazıdır. Hareket ettiğimizde kollarımızın hareketi ve yüzümüzün ifadesi mesajdır. Mesajımız, anlamları iletmek için kullandığımız kod ya da sembol gruplarından; mesajın içeriğinden ve kaynağın kodlan ve içeriği seçmek ve düzenlemek için verdiği kararlardan etkilenir. Bu üç parçanın her biri mesajı bozabilir

(Robbins, 1994). İletişimin etkili olması için mesaj alıcının dikkatini çekmelidir (Baltaş ve Baltaş, 1992)

Kanal, en yalın biçimde gönderici ve alıcı arasındaki bağıdır (Hoşgörür, 2002). Mesajın içinde yolculuk ettiği ortamdır. İletişim sürecini başlatan ilk ögedir (Tutar ve Yılmaz, 2003). Kanal, biçimsel ya da biçimsel olmayan kanal kullanma konusunda karar verici durumunda olan kaynak tarafından seçilir. Biçimsel kanallar örgüt tarafından kurulur ve üyelerinin mesleki faaliyetleri ile ilgili mesajları aktarır. Bu kanallar geleneksel olarak örgütteki otorite zincirini izlerler. Kişisel ya da sosyal mesajlar gibi diğer mesaj türleri örgütte biçimsel olmayan kanallar izler (Robbins, 1994). Kaynak için en önemli nokta iletinin alıcı tarafından kendi kafasındakine en yakın düzeyde algılanmasıdır. Bunun için alıcının tanıyacağı ifade semboller kullanılmalıdır (Yavuzer, 2003). Sembollerin daha önce alışılmış anlamlarda kullanılmaması iletişim sürecinde çatışma ve zaman kaybını arttırmaktadır (Eren, 1993). Biçimsel iletişim kanallarının yetersizliği veya bu kanallara duyulan inancın azalması örgüt içerisinde dedikodu, rivayet, söylenti türü mesajların yaygınlaşmasını sağlar (Ataman, 2001)

Kod açma, dinleme ve okuma becerileridir (Aydın, 2010). Mesajın alıcı tarafından değerlendirilip gözden geçirilmesi, önceki uygulamalarla karşılaştırılması alıcının kendine uygun davranışın göstermesini sağlayacaktır (Bingöl, 1996)

Alıcı, mesajın yöneltildiği nesnedir. Ancak mesaj alınmadan önce alıcı tarafından anlaşılacak bir biçime çevrilmesi gereklidir. Bu, mesaj için kod açılmasıdır. Kodlayıcı; becerileri, tutumları, bilgileri ve sosyo-kültürel sınıfı tarafından sınırlandırıldığı gibi, kod açıcı da eşit oranda kısıtlanmaktadır. Kaynağın yazma ya da konuşma üzerine yetenek sahibi olması gerektiği gibi, alıcı da okuma ya da dinlemede ve mantık yürütmede yetenekli olmalıdır. Kişinin bilgi düzeyi, mesaj gönderme yeteneğini etkilediği gibi, alma yeteneğini de etkiler. Ayrıca alıcının önyargılı tutumları ve kültürel geçmişi gönderilen mesajı bozabilir. (Robbins, 1994)

İletişim sürecindeki en son bağlantı geri bildirim döngüsüdür. Geri bildirim, mesajlarımızı başlangıçta amaçladığınız gibi göndermede ne denli başarılı olduğumuz konusunda bir kontroldür. Geri bildirim, mesajların anlaşılıp anlaşılmadığını belirtir (Robbins,1994). Kaynağın gönderdiği mesaja karşılık hedef birimin gönderdiği cevaptır (Cüceloğlu, 2005)

2.4.İletişim Kurma Yolları

Grup üyeleri anlamları grup içinde ve birbirleri arasında nasıl aktarırlar? Üç temel yöntem vardır. İnsanlar genellikle sözlü, yazılı ya da sözsüz iletişim kurarlar.

2.4.1.Açık İletişim: Sözlü ya da Yazılı İletişim

Mesajları göndermenin en temel yolu sözel iletişimidir. Konuşmalar, bire bir formal tartışmalar ve informal olan rivayetler ve söylentiler sözel iletişimin yaygın biçimleridir. (Robbins, 1994). Sözlü iletişim temel ögesi, insansal ortak simgelerin en gelişmiş olan dildir (Bıçakçı, 2004).

Sözlü iletişim önceden planlanarak (panel, konferans, forum, ders, seminer, toplantı vb.) planlanmadan rastlantısal, farklı ortam ve uzaklıktaki bireyler arasında teknolojik araçlar yardımıyla gerçekleştirilebilir (Bıçakçı, 2004).

Sözlü iletişim çeşitli örgütlü zaman ve mekanlarda kişiler arasındaki ilişkilerle ilgili amaçları gerçekleştirir (Erdoğan, 2002).

Sözel iletişimin en önemli zayıflığı, örgütlerde ya da mesajın çok sayıda insandan geçmesi gerektiğinde ortaya çıkar. Mesaj ne kadar çok insandan geçmek durumundaysa, bozulma potansiyeli o denli fazladır. Eğer herhangi bir partide "kulaktan kulağa" oyunu oynadıysanız bu problemi bilirsiniz. Herkes mesajı kendine göre yorumlar. Mesaj yerine ulaştığında mesajın içeriği orijinalinden çok farklı olur. Kararların ve diğer iletilecek şeylerin otorite hiyerarşisinde aşağıya ya da yukarıya sözel olarak geçirileceği bir örgütte, mesajlar büyük bir olasılıkla bozulabilir.

Yazılı iletişim; notları, örgütsel dergileri, bülten tahtasına asılan notları ve yazılı sözcükler ya da semboller aracılığıyla gönderilen diğer araçları kapsar. Yazılı iletişimin en önemli özelliği iletişimin bir metin veya belge üzerinde yapılmasıdır (Robbins, 1994). Gönderilecek bilginin niteliğinin ve içeriğinin değiştirilmeden iletilebilmesi, çok sayıda kişiye ulaşabildiği için zamandan kazanmayı sağlaması, yasal ve güvenilir bir yol olması ve mesajın gönderilmeden rahatça denetlenebilmesi yazılı iletişimin en önemli avantajlarıdır (Yatkın ve Yatkın, 2006).

Gönderici yazılı iletişim kullanmayı niçin seçer? Yazılı iletişim kalıcıdır, fiziksel bir varlığa sahiptir ve kanıtlanabilir. Hem gönderici hem de alıcı bir iletişim kanıtına sahiptir. Mesaj sınırsız bir zaman dönemi için saklanabilir. Mesajın içeriğine ilişkin sorular var ise, daha sonraki bir başvuru için mesaj fiziksel olarak saklı tutulabilir. Bu özellikle karmaşık ve uzun iletişimler için önemlidir. Yeni bir ürün için yapılan bir pazarlama planı bir kaç aya yayılan bir dizi görevi kapsayabilir. Planı başlatanlar bunu yazılı bir hale sokarak planın yaşamı boyunca bu plana başvurabilirler. Yazılı iletişimin son faydası sürecin kendisinde ortaya çıkmaktadır. Resmi bir konuşma yapmak gibi istisnalar dışında, yazılı sözcüklerde sözel sözcüklerden daha dikkatli olursunuz. Yazılı mesajlarla iletme istedikleriniz hakkında kendinizi daha dikkatli düşünmeye zorlarsınız. Dolayısıyla yazılı iletişimler daha iyi düşünülmüştür, daha mantıklı ve açıktır.

Şüphesiz ki, yazılı mesajların da sakıncaları vardır. Yazılı mesajlar için daha çok zaman harcanır. Bir üniversite hocasına bir saatlik sözlü bir sınavda, bir saatlik yazılı bir sınavda aktarabileceğinizden daha fazla bilgi aktarabilirsiniz. Aslında, bir saatte yazabileceğiniz bir şeyi, 10-15 dakika içinde konuşarak anlatabilirsiniz. Yazı daha değerli olduğu halde, çok da zaman alıcıdır. Diğer bir zayıflığı geri bildirim olmamasıdır. Sözel iletişim, alıcının duydukları hakkında düşündüklerini anında iletmesine olanak sağlar. Oysa yazılı iletişimde anında geri bildirim mekanizması yoktur. Sonuç olarak, bir notun postalanması o notun alınmış olmasını garantilemez. Not alınmış olsa bile, alıcının notu, göndericinin amaçladığı biçimde yorumlayacağı garanti değildir. Bu son nokta, alıcıdan söylediğiniz şeyleri özetlemesini istediğiniz durumlar dışında sözel iletişimde da ortaya çıkabilir. Yerinde bir özet mesajın alındığı ve anlaşıldığı konusunda geri bildirim kanıtı sunar.

2.4.2. Açık Olmayan İletişim: Sözsüz İletişim

Sözsüz iletişimde sözlü iletişimde gönderici olan ses, ağız ve dişlerin yerini beden ve yüz alır (Dökmen, 1999).

Sözlü ifadeler bedensel ifadelerle pekiştirilir, söylenenler bedensel hareketlerle vurgulanır, iletişim akışını düzenlenir, sözcüklerin söylediğini beden söylemiyorsa konuşulanlar yalanlanır (Güçlü,2000).

Birisine sözel olarak bir mesaj verdiğimizde aynı zamanda sözsüz bir mesaj da aktarırız. Bazı durumlarda ise sadece sözsüz iletişim olabilir. Örneğin, bekarların gittiği bir barda bir göz atış, dikkatli bir bakış, bir gülümseyiş, bir kaş çatışı ya da tahrik edici vücut hareketlerinin hepsi bir anlam aktarır. Hiçbir iletişim tartışması iletişimin bu çok açık olmayan boyutunu göz önüne almadan tamamlanamaz. Amacımız açısından sözsüz iletişimi; vücut hareketlerini, sözcüklere verdiğimiz vurgulan ya da tonlan, yüz ifadelerini ve gönderici ile alıcı arasındaki fiziksel mesafeyi kapsayacak biçimde tanımlayacağız.

Vücut hareketleri hakkındaki akademik çalışmalar *kinesics* olarak adlandırılır. Kinesics el hareketlerini, yüz suretlerini ve vücudun diğer hareketlerini ifade eder. Ancak yeni bir alan olduğu için araştırma bulgularının desteğinden çok varsayımlara dayanmaktadır. Dolayısıyla, vücut hareketlerinin, iletişim ve davranış hakkındaki çalışmaların önemli bir kısmı olduğu gerçeğini kabul etsek de, bir sonuca varırken dikkatli olmak gereklidir. Bu koşulu aklımızda bulundurarak, şimdi vücut hareketleriyle düşünceleri aktarma yollarını inceleyelim.

Her vücut hareketinin bir anlamı olduğu ve hiçbir hareketin tesadüfi olmadığı ileri sürülebilir. Örneğin vücut hareketleri aracılığıyla "Bana yardım et, yalnızım", "Beni yalnız bırak, üzgünüm", "Beni götür, hazırım deriz. Ve çok ender olarak bu mesajlarımızı bilinçli

olarak göndeririz. Sözsüz vücut diliyle bulunduğumuz durumu dışa vururuz. İnandığımız bir şey için bir kaşımızı kaldırırız. Şaşkınlık için burnumuzu kaşırız. Kendimizi korumak ya da soyutlamak için kollarımızı sıkırız. Kayıtsızlık için omuzlarımızı silkeriz. Dostluk için bir gözümüzü kırparız, sabırsızlık için parmaklarımızı tıkırdatırız, unutkanlık için başımıza hafifçe vururuz.

Yukarıdaki hareketlerin özel anlamları konusunda hemfikir olmasak da, vücut dili sözel iletişime ek katar ve genellikle onu tamamlar. Bir vücut hareketinin ya da pozisyonunun kendi başına çok değerli ya da evrensel bir anlamı yoktur. Ancak konuşma diliyle birleştiğinde göndericinin mesajına daha fazla anlam katar.

Bir toplantının her dakikasını harfi harfine okusanız da, söylenenlerin etkisini orada bulunmuş ya da toplantıyı bir filmde görmüş kadar hissedemezsiniz. Çünkü sözsüz iletişim hakkında herhangi bir kayıt yoktur. Sözcüklere ya da cümlelere verilen vurgu eksiktir.

Vurguların, bir mesajın anlamını nasıl değiştirebileceğini göstermek için, sınıfta hocasına soru soran bir öğrenciyi göz önüne alın. Hoca şöyle cevap verir: "Bununla ne anlatmak istedin?" Öğrencinin tepkisi hocanın cevabının tonuna bağlı olarak değişecektir. Yumuşak ve sakin bir ses tonu, ilk sözcüğe çok güçlü bir vurgunun verildiği tondan farklı bir anlam yaratır.

Yukarıdaki örnekte hocanın yüz ifadesi de bir anlam aktarır. Ters bir yüz, bir gülümseyişten farklı şeyler söyler. Ses tonuyla birlikte yüz ifadesi, kibri, saldırganlığı, korkuyu, utancı ve söylenenlerin bir suretini okumakla asla iletilemeyecek olan diğer özellikleri gösterir. Kişilerin fiziksel açıdan koydukları mesafelerin de anlamı vardır. Uygun mesafe büyük oranda kültürel normlara bağlıdır. Örneğin, bazı Avrupa ülkelerinde iş ilişkisi gibi görülen mesafeler, Kuzey Amerika'nın birçok kısmında dostça görülür. Eğer kişi size uygun görünenden daha yakın duruyor ise, bu saldırganlığı ya da cinsel ilgiyi ifade edebilir. Eğer alışılmış olandan daha uzak duruyor ise, ilgisizliği ya da söylenen şeyle ilgili bir hoşnutsuzluğu anlatabilir.

Alıcının, iletişimin bu sözel olmayan yönlerine karşı dikkatli olması gereklidir. Göndericinin sözlerinin sözlük anlamlarının yanı sıra, sözsüz ipuçları da aramalısınız. Mesajlar arasındaki çelişkilerin farkına varmalısınız. Amiriniz size sıkıntı yaratan bir bütçe problemi hakkında konuşmak için vakti olduğunu söyleyebilir. Ancak sözsüz sinyallerden bu konuyu tartışmak için iyi bir zaman olmadığı anlamını çıkarabilirsiniz. Söylenen ne olursa olsun, sürekli saatine göz atan bir kişi, konuşmayı sona erdirmeyi tercih ettiği yönünde mesaj vermektedir.

Güven gibi bir duyguyu sözel olarak ifade ettiğimizde, ancak sözsüz olarak "sana hiç güvenmiyorum" şeklinde çelişkili bir mesaj ilettiğimizde diğer insanları yanlış bilgilendirmiş oluruz. Bu çelişkiler genellikle, "hareketler sözcüklerden daha yüksek seslidir (ve daha

doğrudur)" anlamına gelmektedir (Robbins, 1994).

2.5.Etkili İletişim Becerileri

Sağlıklı iletişim kişilerin birbirlerini doğru olarak anlayıp bunu birbirlerine iletmeleri, birbirlerine saygı ile davranmalarını, anlamalarını ve anlaşıldıklarını hissetmeleri ile olasıdır. Etkili iletişim becerisine sahip olmak için;

- Kendini tanımak
- Kendini açmak ve kendini doğru ifade etmek
- Karşımızdakini etkin ve ilgili dinlemek
- Empati kurabilmek (kendimizi karşımızdaki kişinin yerine koyabilmek)
- Hoşgörülü ve önyargısız olmak
- Eleştirilere karşı açık olmak
- Beden dili, göz kontağı, hitap, ses düzeyi vb. kurabilmek.

2.6.İletişim Engelleri

İletişim engelleri bir mesajın verilmesini ve anlaşılmasını olumsuz yönde etkileyen bütün etmenlerdir. İletişim engellerinin kaynakları çok fazladır. Bu kaynaklardan birisi etraftaki gürültü, kalabalık gibi fiziksel kökenli etmenlerdir. Önemli bir başka kaynak iletişimde bulunan kişilerin algılama farklılıklarıdır. Bazen de tepki verme biçimimiz iletişim engeli oluşturabilirler.

Sözel tepki aracılığı ile oluşan iletişim engellerinin toplamı 12'dir. Ancak, hepsinin her koşulda engelleyici olmadığını unutmamak gerekir. Aşağıda sözel tepki aracılığıyla oluşan iletişim engelleri verilmiştir.

2.6.1.Karşıdaki kişinin sorununa bir ya da birkaç çözüm önermek.

- 1- Emir vermek, yönlendirmek.
- 2- Uyarmak, gözdağı vermek.
- 3- Ahlak dersi vermek.
- 4- Öğüt vermek, çözüm ya da öneri getirmek.
- 5- Öğretmek, nutuk çekmek, mantıklı düşünceler üretmek.

2.6.2.Karşıdaki kişiyi yargılamak, değerlendirmek, bastırmak.

- 6- Yargılamak, eleştirmek, suçlamak.
- 7- Ad takmak, alay etmek.
- 8- Yorumlamak, analiz etmek.

2.6.3.Karşıdaki kişinin kendisini iyi hissetmesini sağlamak, hatta sorunu yadsımak.

- 9- Övmek, aynı düşüncede olmak, olumlu değerlendirmeler yapmak.
- 10- Güven vermek, desteklemek, avutmak.

2.6.4.Karşıdaki kişiyi sınamak ve sorguya çekmek için soru sormak.

11- Soru sormak, sınamak,sorguya çekmek, çapraz sorgulamak.

2.6.5.Karşıdaki kişiyle ilgilenmemek ya da onun dikkatini başka yöne çekmek.

12- Sözüden dönmek, oyalamak, alay etmek, şakaya boğmak, konuyu saptırmak. İş ortamında iletişim engeli oluşturan etmenler şunlardır: Ast ve/veya üstün

- İletişime girme amacını tam olarak algılayamaması,
- Bedensel ya da psikolojik bir engele sahip olması,
- Birbirlerine güvenememesi,
- Geleceğini güvenli bulamaması,
- Ortak yaşam alanlarının azlığı,
- Sevgi ve saygı görüp görmemesi.

Asttan, üstten çalışma koşullarından, çalışma arkadaşlarından, iş ortamından kaynaklanan farklı başka etmenler de vardır. Kalabalık olması gibi... dolayısıyla iş ortamında iletişim engeli olabilecek farklı unsurlara rastlanmaktadır.(Korkut, 2014)

Kaya'ya (1985) göre iletişim sürecindeki tıkanıklıklar kamu yönetimindeki en ağır sorunlardan biridir. Bilgiyi ellerinde bulunduranlar, eylemde bulunabilmek için bu bilgilere ihtiyaç duyanlara gerekeni söylemeyebilirler. Bilgiyi alanlar onun sindirmek konusunda isteksiz ya da yeteneksiz olabilirler (akt. Taşlıcalı, 2014).

2.7.İletişim İklimi

Jack R. Gibb iki iletişim iklimi üzerinde durmaktadır. Bunlar “savunucu” ve “destekleyici” iklimlerdir. Bu iki tür iklimin öne çıkan özellikleri karşılaştırmalı olarak aşağıda görülmektedir:

Savunucu İklimler

- 1-Değerlendirme
- 2-Kontrol
- 3-Strateji
- 4-Tarafsızlık
- 5-Üstünlük
- 6-Kesinlik

Destekleyici İklimler

- 1-Betimleme
- 2-Problem Yönelimi
- 3-Kendiliğindenlik
- 4-Empati
- 5-Eşitlik
- 6-Geçicilik

Destekleyici iklim iletişimi özendirirken, savunucu iklim engellemektedir. Savunucu iklimde iş görenler, değerlendirildiklerine ve yargılandıklarına ilişkin, süreklilik gösteren bir duyguya sahiptir. Savunucu iklimde çok fazla eleştiri vardır, ama eleştiriye dengeleyen bir övgü yoktur. Bu durum, iş görenlerin kabul edilme, tanınma ve güven içinde olma duygularını zayıflatmaktadır. Destekleyici iklimler iş görenlerin duygularına önem verir ve onlara saygı gösterir, iletişimi özendirir (Aydın, 2010).

2.8.İlköğretim Okulu Yöneticisinde İletişimde Bulunması Gereken Nitelikler

Okul yöneticisi, iletişimi başlı başına bir maç olarak düşünmelidir. Formal bir iletişim sisteminin kurulması iletişim problemlerinin çözümüne yetmez. Çünkü iletişim çemberine girmiş olmak gerçekten etkilenmiş olmayı gerektirmez. Okul yöneticisinin iletişim öğeleri, engelleri ve düzenlenmesi konularında yetişmiş olması gerekir. İletişim öğeleri, haberin amacı, haberi veren, haberin kapsamı, geçtiği kanallar, haberi ileten araçlar, haberi alan ve haberin yarattığı etkidir (Bursalıoğlu, 1991).

Özellikle her geçen gün yeni durumlarla karşı karşıya olan yönetici, öğrenme yeteneği sayesinde daha rahat uyum sağlayabilir. Yeni gelişmelerin izlenmesi, yeni bilgi ve becerilerin edinilmesi de yine öğrenme yeteneği ile ilgilidir (akt. Eraslan, 2008).

Eğitim örgütlerinin ve okulların, yapı ve havasında informal iletişimin rolü daha önemlidir. Bu bakımdan, okul yöneticisi kişiler, gruplar arası iletişimi dikkatle izlemelidir. Bunu yapabilmesi; sosyal psikoloji, grup dinamiği ve grup davranışı gibi alanlarda bilgili ve becerili olmasını gerektirir (Bursalıoğlu, 1991).

Okul yöneticisi, eğitim temelini oluşturan kuram kavramları öncelikli olarak bilmelidir. Özellikle eğitim-öğretim alanında ortaya çıkan gelişmelerden haberdar olmalı, özümsemelidir. bu doğrultuda yeni bir bin yıla girerken okul yöneticileri; çoklu zeka kuramı, duygusal zeka, beyin haritaları gibi kuram ve uygulamalardan haberdar olmalıdır (Erdoğan, 2003).

Etkili bir ilköğretim okulu yöneticisinin en çok sahip olması gereken becerileri:

- 1-Sözlü iletişim – dinlenme dahil,
- 2-Stres ve zaman yönetimi.
- 3-Bireysel kararları yönetme.
- 4-Problemleri tanıma, tanımlama ve çözme.
- 5-Birlikte çalıştığı insanları etkileme ve motive etme.
- 6-Yetki devretme.
- 7-Amaç oluşturma ve açık bir vizyona bağlama.
- 8-Kendini tanıma.
- 9-Takım oluşturma.
- 10-Çatışmaları yönetme.

Sözlü iletişim ve dinleme bu becerilerin başında gelmektedir. Dinleme için önemli koşullardan biri yöneticinin ya da dinleyicinin kendini tanımasıdır. Başkalarını yönetecek kişiler öncelikle kendilerini tanımalıdırlar (Kaya, 2003).

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM: YÖNTEM

3.1. Araştırma Deseni

Araştırmada “tarama modeli” kullanılmıştır. Tarama modelleri, geçmişte ve halen var olan bir durumu var olduğu şekliyle betimlemeyi amaçlayan yaklaşımlardır. Araştırmaya konu olan olay, birey ya da nesne, kendi koşulları içinde var olduğu gibi tanımlamaya çalışılır. Onları herhangi bir şekilde değiştirme, etkileme çabası gösterilmez. Genel tarama modelleri, çok sayıda elemandan oluşan bir evrende, evren hakkında genel bir yargıya varmak amacıyla, evrenin tümü ya da ondan alınacak bir grup, örnek ya da örneklem üzerinde yapılan tarama düzenlemeleridir (Karasar, 2005:77-79).

Bu araştırmada, Denizli ili Sarayköy ilçesinde bulunan ortaokullarda görev yapan okul yöneticilerinin iletişim düzeylerinin öğrenciler tarafından algılanma düzeyleri bu okullarda eğitim gören öğrencilere anket uygulanarak belirlenmeye çalışılmıştır.

3.2. Evren ve Örneklem

Araştırmanın evrenini 2014-2015 eğitim-öğretim yılında Denizli ili Sarayköy İlçesinde bulunan 7. ve 8. Sınıflarda eğitim öğretim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Sarayköy İlçe Milli Eğitim kayıtlarına göre, 7. Sınıflarda 404 öğrenci, 8. Sınıflarda 411 öğrenci araştırma evrenini oluşturmaktadır. Evrenden örneklem olarak 489 öğrenciye ulaşılmıştır. Evrende ulaşılan okullardaki öğrenci sayıları cinsiyete göre dağılımı aşağıdaki şekildedir:

Çizelge 3.1 İletişim Düzeyini Belirleme Anketi Uygulanan Okullar ve Öğrenci Dağılımı

SIRA	OKUL ADI	ERKEK ÖĞRENCİ	KIZ ÖĞRENCİ	TOPLAM
1	Atatürk Ortaokulu	71	79	150
2	Beylerbeyi Ortaokulu	10	10	20
3	Hacı İrfan Mersinli Cumhuriyet Ortaokulu	26	40	66
4	Gazi Ortaokulu	33	38	71
5	Hasköy Ortaokulu	12	8	20
6	Sakarya Ortaokulu	27	30	57
7	Şigma Ortaokulu	22	12	34
8	Sarayköy İmam-Hatip Ortaokulu	18	14	32
9	Tosunlar Ortaokulu	22	17	39
		241	248	489

Araştırmanın Denizli ili Sarayköy İlçesinde bulunan 7. ve 8. Sınıflarda eğitim öğretim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Bu seçme için 9 ortaokuldan 7. – 8. Sınıflarda okuyan 248 kız, 241 erkek öğrenciye anket uygulanmıştır.

3.3. Veri Toplama Araç ve Teknikleri

Bu çalışmada veri toplamak amacıyla, bağımsız değişkenler de dikkate alınarak, öğrencilerin okul yöneticileri ile iletişimlerini ölçmek üzere anket hazırlanmıştır. Anket iki bölümden oluşmaktadır.

İlk bölümde, öğrenciler ile ilgili kişisel özelliklerin yer aldığı “Öğrenci Bilgi Formu” bulunmaktadır. Öğrenci Bilgi Formu’nda 4 adet soru yer almaktadır.

Öğrencilerin kişisel bilgilerinin bulunduğu bu bölümde; öğrencilerin cinsiyetleri, okudukları sınıfları, anne eğitim durumu, baba eğitim durumu konularında bilgiler edinmeye yönelik soru maddelerine yer verilmiştir.

Anketin ikinci bölümü, öğrencilerle okul yöneticilerinin iletişimini tespit etme amacına yöneliktir. Bu bölümde otuz bir soru maddesine (31) maddeye yer verilmiştir.

Bu çalışmada, anket maddelerinin hazırlanmasında iletişim konusu ile ilgili literatürde ulaşılan kitap ve makaleler incelenerek hareket edilmiştir. Ersanlı ve Balcı (1998) tarafından geliştirilen envanter ile Gürses (2006) çalışmalarından yararlanılmıştır.

Öğrencilerin algı ve beklentileri ile sorunları ve çözüm yollarına ilişkin toplam puanlarının belirlenebilmesi için ikinci bölümde beşli Likert tipi dereceleme ölçeği kullanılmıştır. Her madde için beş seçeneğe göre sorunlar ve çözüm yolları belirlenmiştir.

Bu sorular 5’li likert ölçeği tipinde hazırlanarak (1) Hiç katılmıyorum, (2) Katılmıyorum, (3) Kısmen Katılıyorum, (4) Katılıyorum ve (5) Tamamen katılıyorum şeklinde 5 seçenek sunulmuştur.

3.4. Veri Toplama Süreci

Anket formu uzman görüşü alınarak son şekli verilmiştir. Anket formu fotokopi ile çoğaltılmış, belirli zamanlarda Denizli ili Sarayköy İlçesindeki ortaokullar ziyaret edilmiştir. Öğrencilere çalışmanın konusu ve amacı hakkında bilgi verildikten sonra çalışmaya katkıda bulunmaları rica edilmiştir. Öğrencilere uygulanmak üzere 500 anket formu hazırlanmış ve okullara dağıtılmıştır. Anket doldurmaktan imtina eden öğrenci olmamakla beraber ankette eksik cevap veren öğrencilerin anketleri dikkate alınmamıştır. Bunlardan 489 anket doldurularak tarafımıza teslim edilmiştir. 489 anket değerlendirmeye alınmıştır. Böylelikle, anket formları öğrencilere bırakılmış, başka bir zamanda tekrar formlar toplamaya gidilmiştir. Bütün öğrencilerin içtenlikle ankete katılım sağladığı gözlemlenmiştir.

3.5. Verilerin Analizi

Bu araştırmada veri olarak, 2014-2015 Eğitim Öğretim yılı Denizli ili Sarayköy

İlçesinde bulunan 7. ve 8. sınıflarda eğitim öğretim gören öğrencilerin yöneticilerle iletişimi kullanılmıştır.

Uygulama alanındaki deneklerin anketlere verdikleri cevapların geri dönüşümü sağlandıktan sonra veri tabanı oluşturulmuş ve bu veri tabanı SPSS (Statistical Packagesforthe SocialSciences) programı aracılığıyla bilgisayara yüklenmiştir. Verilerin çözümlenmesinde; yüzde, aritmetik ortalama, standart sapma, iki ortalama arası fark analizi (t) testi ve varyans analizi (ANOVA) yapılmıştır.

İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Okul yöneticilerinin öğrenciler ile etkili iletişimi konusunda yapılmış bir araştırmaya rastlanmamıştır. Yöneticinin kuruma karşı genel iletişimi ve okul yöneticilerinin öğretmenlere karşı iletişimi üzerinde durulmuştur. Bu konuda yapılan Orhan ÇINAR'ın Okul Müdürlerinin İletişim Sürecindeki Etkililiği çalışması vardır. Bu çalışma, Erzincan ili merkez ilköğretim kurumlarında 2012-2013 eğitim öğretim yılında görev yapan öğretmenlerden tabakalı örnekleme yöntemiyle seçilen 210 ilkokul ve 252 ortaokul öğretmeniyle çalışılmıştır. Çınar'ın (2010) yaptığı araştırma sonucuna göre, araştırmaya katılan öğretmenler; okul müdürlerinin iletişim sürecindeki ilgisini, kullandıkları iletişim yöntemini ve öğretime odaklaşmalarını olumlu bulmaktadırlar. Ancak çevreyle bütünleşme boyutunda okul müdürlerinin etkililiği öğretmenler tarafından orta olarak değerlendirilmiştir. Araştırmaya katılan öğretmenlerin görüşleri kişisel bilgilerine göre karşılaştırılmıştır. Elde edilen bulgulara göre kadın öğretmenler, okul müdürlerini iletişim sürecinde daha ilgili bulmuşlardır. Branş öğretmenleri de sınıf öğretmenlerine nazaran aynı görüşü daha çok paylaşmaktadırlar.

Özer (2002) Marmara Üniversitende hazırlamış olduğu yüksek lisans tezinde ilköğretim okullarında görev yapan yöneticilerin iletişim davranışları ile ilgili öğretmen ve yönetici algılarını tespit etmeye çalışmıştır. Araştırma İstanbul ilinde 25 okulda görev yapan 46 yönetici ve 106 öğretmene uygulanmıştır. Araştırma sonucunda; iletişim konularına yönelik hizmetiçi faaliyetlerinin düzenlemesi, hedef birliğinin sağlanması, üniversitede iletişim derslerinin dahil edilmesi, ilköğretim kurumlarında yönetici olarak çalışacaklara atama kriteri getirilmesi gerektiği sonucu çıkmıştır.

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM: BULGULAR

Bu bölümde “Okul yöneticileri öğrencilerle ne kadar etkili iletişim sağlayabilmektedirler?” belirlenmeye çalışılmıştır. Alt problemlere ilişkin olarak toplanan verilerin çözümlenmesi ile elde edilen bulgular ve bulgulara ilişkin yorumlar yer almaktadır.

Araştırmanın bağımsız değişkenlerini oluşturan örneklemin demografik özellikleri 4.1 de görülmektedir.

Çizelge 4.1. Evrende Örneklem Alınan Grubun Özellikleri

Özellikler		<i>n</i>	%
Cinsiyet	Erkek	241	49.3
	Kız	248	50.7
Sınıfı	7. Sınıf	253	51.7
	8. Sınıf	236	48.3
Anne Eğitim Durumu	İlköğretim	374	76.5
	Lise	95	19.4
	Üniversite	15	3.1
	Yüksek Lisans	5	1.0
Baba Eğitim Durumu	İlköğretim	315	64.4
	Lise	122	24.9
	Üniversite	38	7.8
	Yüksek Lisans	14	2.9

Ankete katılan öğrencilerin % 49.30’u erkek öğrenci olup, % 50.70’i kız öğrencidir.

Ankete katılan öğrencilerin % 51.70’i 7. Sınıf öğrencisi olup, % 48.30’u 8. Sınıf öğrencidir.

Ankete katılan öğrencilerin annelerinin % 76.50’si İlköğretim, % 19.4 Lise, % 3.1 Üniversite, % 1.0 Yüksek Lisans mezunudur.

Ankete katılan öğrencilerin babalarının % 64.40’ı İlköğretim, % 24.9’u Lise, % 7.8 Üniversite, % 2.9 Yüksek Lisans mezunudur.

Ortaya çıkan sonuçlara göre, annelerde ilköğretim mezuniyet eğitiminin yüksek olduğu görülürken; babaların ortaöğretim de anneleri geçtiği ve yükseköğretimde baba mezuniyetinin anneye oranı 2 katıdır.

Genel Amaçlı Soruların Değerlendirilmesi

Anket formunda genel amaçlı sorular kapsamında; deneklerin Sarayköy İlçesi Ortaokulları'ndaki yöneticilerin iletişim becerileri hakkında, öğrencilerin görüşleri belirlenmeye çalışılmıştır.

Çizelge 4.2. Ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin Okul Yöneticileri İle Kurduğu İletişim Düzeyine İlişkin Betimsel İstatistikler.

AnketMaddeleri	<i>n</i>	<i>X</i>	<i>Ss</i>
18-Okul yöneticileri bana isimle hitap eder.	489	4,02	1,20
4-Okul yönetimi bana saygı sevgi çerçevesi içinde davranır.	489	3,83	1,18
7-Okul yönetimi beni anlayışla dinler.	489	3,72	1,24
3- Okul yönetimine ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla ulaşabilirim	489	3,71	1,19
29-Yazılı ve sözlü yollarla bize bilgi verir.	489	3,70	1,27
24- Okul yöneticileri benim anlayabileceğim bir dille konuşur.	489	3,68	1,28
30-İletişim kurduğumuzda "olumlu" ya da "olumsuz" dönüt alırım.	489	3,60	1,24
22- Okul yönetimi sözümü kesmeden, anlayışla dinler.	489	3,54	1,36
13-Okul yönetimine ilettiğim sorunların çözümüne gayret gösterilir.	489	3,53	1,27
9-Okul müdürü ile ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla konuşabiliyorum	489	3,51	1,25
2- Zorunlu olmadıkça yönetici ile iletişime girmem.	489	3,49	1,27
1- Okul yönetimi ile, çok rahat görüşebiliyorum.	489	3,49	1,20
15-İletişimin büyük bir kısmı öğretimle ilgili konuları kapsar.	489	3,47	1,21
5-Okul yöneticileri eleştirilerini bizi kırmadan yapar.	489	3,44	1,32
23-Okul yöneticileri daima bizimle selamlaşır.	489	3,39	1,34
6-Yönetici ile her istediğimde rahatlıkla görüşebilirim.	489	3,32	1,23
20-Okul yönetimi duygu ve düşüncelerimizi paylaşmaya yönelik iletişim kurar.	489	3,27	1,32
27-Okul yöneticileri başka bir işle uğraşmadan beni dinler.	489	3,26	1,33
19-Herhangi bir problem olduğunda görüşüm alınarak çözüm Yolu aranır.	489	3,23	1,36

26-Okul yöneticilerimiz eleştiriye açıktır.	489	3,02	1,32
28-Sosyal faaliyetler düzenleyerek biziml vakit geçirir.	489	3,01	1,36
17-Diğer okullarla etkili iletişim kurabilmekteyiz.	489	2,92	1,44
11-Sorunlarımızı çözebilmek için tekrar tekrar görüşmek Zorunda kalırız	489	2,90	1,33
31-Okulla ilgili karar almada söz hakkı verir.	489	2,88	1,47
21- Okul yönetimi okul haricindek isorunlarımla da ilgilenir.	489	2,78	1,38
25-Okul yöneticiler bizim görüşlerimizi almak için düzenli toplantılar yapar.	489	2,77	1,40
8- Okul yönetimi bize emir verir gibi konuşur.	489	2,35	1,32
10-Okul yönetimi beni yeteri kadar dinlemez.	489	2,24	1,26
14-Yöneticinin sözleri ile hareketleri tutarlı değildir.	489	2,12	1,21
12-Yönetici, kendisine iletilen konuları dikkate almaz.	489	2,07	1,23
16- Yönetici ile görüşmeden önce randevu alırım.	489	1,74	1,13
	489	3,44	,75

Çizelge 4.2.'deki ortaokul öğrencilerinin okul yöneticileri ile kurduğu iletişim düzeyini belirlemeye yönelik anket maddelerine olumlu yönde görüş belirttikleri görülmüştür. Ölçeğim genelinin aritmetik ortalaması 3,44; standart sapması da ,75'tir. Bu değerlerle yönetici ve öğrenci arasındaki iletişim düzeyinin mükemmel olmamakla birlikte iyi olduğu görülmektedir.

Anket Maddesi	n	X	Tutum
18- Okul yöneticileri bana isimle hitap eder.	489	4,02	Değer verme
4- Okul yönetimi bana saygı sevgi çerçevesi içinde davranır.	489	3,83	Değer verme
7- Okul yönetimi beni anlayışla dinler.	489	3,72	Değer verme
3- Okul yönetimine ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla ulaşabilirim	489	3,71	Kolay iletişim
29- Yazılı ve sözlü yollarla bize bilgi verir.	489	3,70	Pozitif iletişim
24- Okul yöneticileri benim almayabileceğim bir dille konuşur.	489	3,68	Pozitif iletişim
30- İletişim kurduğumuzda "olumlu" ya da "olumsuz"dönüt alırım.	489	3,60	Pozitif iletişim
22- Okul yönetimi sözümü kesmeden, anlayışla dinler.	489	3,54	Değer verme
13- Okul yönetimine ilettiğim sorunların çözümüne gayret gösterilir.	489	3,53	Değer verme
9- Okul müdürü ile ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla konuşabiliyorum	489	3,51	Pozitif iletişim

Tabloda ağırlıklı ortalama olarak yüksek değer ortaya koymuş maddeler sırasıyla 18-4-7-3-29-24-30-22-13-9. anket maddeleridir. Öğrencilerin ankete verdikleri yanıtlar göz önünde bulundurulduğunda iletişim içinde oldukları okul yöneticilerinin iletişimde kendilerine değer verdikleri ve kolay ve pozitif bir iletişim içinde oldukları görülmektedir.

4.3.Öğrencilerin “Cinsiyet” Değişkeninin Okul Yöneticilerinin Etkili İletişimine etkisine İlişkin Algıları (IndependentSamples T-Testi)

Cinsiyet	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
Erkek	241	3,31	,742		
Kız	248	3,56	,738	-3,72	,000

$p < .05$

T-testi analizi sonucunda öğrencilerin cinsiyetinin okul yöneticileri ile etkili iletişimde etkisinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < .05$).

Bu farkın hangi grupta yüksek olduğuna baktığımızda; erkek öğrencilerin iletişim ortalaması ($x=3,31$); kız öğrencilerin iletişim ortalaması ($x=3,56$)’dur. Kız öğrencilerin okul yönetimiyle iletişiminin daha etkili olduğu ortaya çıkmaktadır.

4.4.Öğrencilerin “Öğrenim Gördüğü Sınıf” Değişkeninin Okul Yöneticilerinin Etkili İletişimine etkisine İlişkin Algıları (IndependentSamples T-Testi)

Sınıf	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
7. sınıf	253	3,56	,680		
8. sınıf	236	3,30	,798	3,82	,000

$p < .05$

T-testi analizi sonucunda öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre okul yöneticileri ile etkili iletişimde etkisinde anlamlı bir farklılık bulunmaktadır ($p < .05$).

Bu farkın hangi grupta yüksek olduğuna baktığımızda; 7. sınıf öğrencilerinin iletişim ortalaması ($x=3,56$); 8. sınıf öğrencilerinin iletişim ortalaması ($x=3,30$)’dir. 7. sınıf öğrencilerinin okul yönetimiyle iletişiminin daha etkili olduğu ortaya çıkmaktadır.

4.5.Ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin Yöneticilerle İletişim Düzeyi Toplam Puanlarının “Anne Eğitim Durumuna” göre “ANOVA” Sonuçları

Anne Eğitim	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
İlköğretim	374	3,45	,723	1.56	,196
Lise	95	3,43	,848		
Üniversite	15	3,30	,756		
Yüksek Lisans	5	2,77	,429		

$p < .05$

Yapılan “Anova” sonucunda ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin yöneticilerle iletişim düzeyi toplam puanlarının “Anne Eğitim Durumuna” göre okul yöneticileri ile etkili iletişiminde etkisinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p < .05$).

Bu sonuca göre, annelerin eğitim durumu öğrencilerin okul yönetimiyle etkili iletişimine etki oluşturmamaktadır.

4.6.Ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin Yöneticilerle İletişim Düzeyi Toplam Puanlarının “Baba Eğitim Durumuna” göre “ANOVA” Sonuçları

Baba Eğitim	<i>N</i>	<i>X</i>	<i>SS</i>	<i>t</i>	<i>p</i>
İlköğretim	315	3,43	,722	,817	,485
Lise	122	3,46	,782		
Üniversite	38	3,52	,840		
Yüksek Lisans	14	3,16	,835		

$p < .05$

Yapılan “Anova” sonucunda ortaokul 7. – 8. Sınıf Öğrencilerinin yöneticilerle iletişim düzeyi toplam puanlarının “Baba Eğitim Durumuna” göre okul yöneticileri ile etkili iletişiminde etkisinde anlamlı bir farklılık bulunmamaktadır ($p < .05$).

Bu sonuca göre, babaların eğitim durumu öğrencilerin okul yönetimiyle etkili iletişimine etki oluşturmamaktadır.

BEŞİNCİ BÖLÜM: TARTIŞMA VE ÖNERİLER

5.1.Tartışma

Araştırmada yapılan analiz ve testler kapsamında elde edilen önemli sonuçlar aşağıdaki gibidir.

- Ankete katılan öğrencilerin % 49.30'u erkek öğrenci olup, % 50.70'i kız öğrencidir.
- Ankete katılan öğrencilerin % 51.70'i 7. Sınıf öğrencisi olup, % 48.30'u 8. Sınıf öğrencidir.
- Ankete katılan öğrencilerin annelerinin % 76.50'si İlköğretim, % 19.4 Lise, % 3.1 Üniversite, % 1.0 Yüksek Lisans mezunudur.
- Ankete katılan öğrencilerin babalarının % 64.40'ı İlköğretim, % 24.9'u Lise, % 7.8 Üniversite, % 2.9 Yüksek Lisans mezunudur.
- Ankete katılan öğrencilerin %74,6'lık kısmı "Okul yöneticileri bana ismim ile hitap eder." Seçeneğini tercih etmişlerdir Ankette bu sorunun ortalaması 4,02 ile en yüksek düzeyde katılım göstermişlerdir.
- Ankete katılan öğrenciler "Yönetici ile görüşmeden önce randevu alırım." seçeneğini tercih ederek 1,74 ortalama ile en düşük düzeyde katılım göstermişlerdir.
- Öğrencilerin okul yönetimiyle etkili iletişiminde cinsiyetlerine göre değerlendirildiğinde en yüksek düzeyde iletişimin kız öğrenciler ile yapıldığı görülmüştür.
- Öğrencilerin okul yönetimiyle etkili iletişiminde eğitim gördükleri sınıflara göre değerlendirildiğinde en yüksek düzeyde iletişimin 7.sınıf öğrencileri ile yapıldığı görülmüştür.
- Öğrencilerin okul yönetimiyle etkili iletişiminde annelerinin eğitim düzeyi ilköğretim olanlar; babalarının eğitim düzeyi üniversite olanlar yöneticilerle daha iyi ve etkili iletişim içinde oldukları görülmüştür.

1- Yapılan analizlerin sonucunda öğrenciler (x=3,44) ortalama ile yöneticilerle orta düzeyde bir iletişim içinde oldukları görülmüştür.

2- Öğrencilerin cinsiyetinin okul yöneticileri ile etkili iletişiminde etkisinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farkın hangi grupta yüksek olduğuna bakıldığında;

erkek öğrencilerin iletişim ortalaması ($x=3,31$); kız öğrencilerin iletişim ortalaması ($x=3,56$)'dur. Kız öğrencilerin okul yönetimiyle iletişiminin daha etkili olduğu görülmüştür.

- 3- Öğrencilerin öğrenim gördükleri sınıf değişkenine göre okul yöneticileri ile etkili iletişimde etkisinde anlamlı bir farklılık görülmüştür. Bu farkın hangi grupta yüksek olduğuna baktığımızda; 7. sınıf öğrencilerinin iletişim ortalaması ($x=3,56$); 8. sınıf öğrencilerinin iletişim ortalaması ($x=3,30$)'dir. 7. sınıf öğrencilerinin okul yönetimiyle iletişiminin daha etkili olduğu görülmüştür.
- 4- Öğrencilerin annelerin eğitim durumu öğrencilerin okul yönetimiyle iletişimde etki etmediği görülmüştür.
- 5- Öğrencilerin babalarının eğitim durumu öğrencilerin okul yönetimiyle iletişimde etki etmediği görülmüştür.
- 6-Tüm bu sonuçlardan hareketle okul yöneticileri ile öğrencilerin iletişim düzeylerinin artırılmasına yönelik geliştirilen öneriler aşağıda özetle verilmektedir.

5.2.Öneriler

Araştırma sonuçlarıyla ilgili olarak öğrencilerin okul yöneticilerinin iletişim beklentilerini daha olumlu hale getirmek için bazı önerileri şu şekilde sıralayabiliriz:

5.2.1. Uygulayıcılar İçin Öneriler

1- Okul yöneticileri öğrencilere karşı iletişimde, iletişim yollarını kapatmadan iletişim kurmalıdır. Bu nedenle okul yöneticileri iletişim ortamlarının iyileştirilmesi ve iletişimin artırılması için gayret göstermelidirler.

2- Öğrencilere pozitif yaklaşılmalı ve değer verilerek iletişim daha kaliteli hale getirilmelidir.

3- Okullardaki yöneticiler, öğrencilerle sadece eğitim öğretim konularında olmamak üzere kişisel sorunları ile ilgili iletişim kurarak öğrencilerle ilgilenmelidir.

4- Okul yöneticileri, öğrencilerle iletişimi koparmayarak okul ile ilgili alınan kararlarda onlara da söz hakkı vermelidir.

5.2.2. Araştırmacılar İçin Öneriler

1- Bu araştırma, değişik il ve ilçelerde uygulanabilir.

2- Araştırma, farklı türdeki okullarda uygulanabilir.

3- Araştırmanın evreni, Denizli Sarayköy İlçesinde bulunan 9 ortaokulda eğitim öğretim gören 7. ve 8. sınıflarda okuyan öğrencilerle sınırlıdır. Araştırmanın evreni daha

da genişletilerek diğer ilçelerde ve değişik eğitim kademesinde bulunan öğrenciler için uygulanabilir.

4- Araştırma, okullarda öğrenciler haricinde veliler için de yapılabilir.

5- Araştırma, okullarda öğrenciler haricinde öğretmenleri, hizmetlileri ve diğer okul personelini kapsayacak şekilde yapılabilir.

KAYNAKÇA

- ATAMAN, G.(2001)*İşletme Yönetimi-Temel Kavramlar Yeni Yaklaşımlar*, Pegem A Yayıncılık, Ankara.
- AYDIN, Mustafa.(2014) *Çağdaş Eğitim Denetimi*. Genişletilmiş 7. baskı, Ankara: Hatiboğlu Yayınevi.
- AYDOĞAN İ., KAŞKAYA A.(2010) *İlköğretim Okul Yöneticilerinin İletişim Becerilerinin Yönetici ve Öğretmen Görüşlerine Göre Değerlendirilmesi*, Gazi Üniversitesi Gazi Eğitim Fakültesi Dergisi,Cilt 30S. 1-16.
- BALTAŞ, Z. ve Baltaş A. (1992)*Beden Dili*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- BAŞARAN, İ.E. (2000), *Eğitim Yönetimi Nitelikli Okul*, Feryal Matbaası,Ankara.
- BIÇAKÇI, İ.(2004) *İletişim ve Halkla İlişkiler- Eleştirel Bir Yaklaşım*. Kapital Medya HizmetleriA.Ş., Şefik Matbaası, İstanbul.
- BİNGÖL, D.(1996)*Personel Yönetimi*, Beta Basım, İstanbul.
- BURSALIOĞLU, Z.(1991)*Eğitim Yönetiminde Teori ve Uygulama*. Pegem Yayıncılık, Ankara.
- BURSALIOĞLU, Z.(2002)*Okul Yönetiminde Yeni Yapı Ve Davranışlar*. Ankara, PegemA Yayınları.
- CÜCELOĞLU, D. (2005)*Yeniden İnsan İnsana*, Remzi Kitabevi, İstanbul.
- ÇINAR, O.(2010)*Okul Müdürlerinin İletişim Sürecindeki Etkililiği*, Dumlupınar Üniversitesi,Sosyal Bilimler Dergisi, Sayı 26.
- DÖKMEN, Ü.(2005)*İletişim Çatışmaları ve Empati*. İstanbul: Sistem Yayıncılık.
- DÖKMEN, Ü.(1999)*Sanatta ve Günlük Yaşamda İletişim Çatışmaları ve Empati*, Sistem Yayıncılık, İstanbul,.
- ERARSLAN, İ.(2008)*İlköğretim Okulu Yöneticilerinin Öğretmenlerle İletişim Tarzlarının Belirlenmesi: İstanbul İli Gaziosmanpaşa İlçesi Örneği*, Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi, Yeditepe Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.
- ERDOĞAN,İ.(2002)*İletişimi Anlamak*, Erk Yayınevi, Ankara.
- ERDOĞAN,İ.(2003)*Karşılaştırmalı Eğitim - Çağdaş Eğitim Sistemleri*, Sistem Yayıncılık, İstanbul.
- EREN, E. (1993)*Yönetim ve Organizasyon*, Beta Basım Yayım Dağıtım, İstanbul.

- ERGİN, A. Ve Birol C. (2000)*Eğitimde İletişim*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- GÜRSES, Y.(2006) *Eğitim Örgütlerinde Yöneticilerin Etkili İletişim Kurma Becerilerinin Belirlenmesine Yönelik Bir Araştırma*, Yüksek Lisans Tezi, Kütahya.
- HOŞGÖRÜR, V. (2002)*Sınıf Yönetimi*, Pegem A Yayıncılık. Ankara.
- KAYA, B. (2003)*Yönetimsel ve İş İletişimi*, Sayasal Kitabevi, Ankara.
- KORKUT, Fidan, *Etkili İletişim Becerileri, Çatışma Çözme Biçimleri ve Takım Çalışması*.
www.egitimsen.org.tr/ekler/54486b18784f0f5_ek.pdf. adlı siteden 20/12/2014 tarihinde alınmıştır.
- KÖKLÜ, M.(1996)*Etkili Denetim*. Eğitim Yönetimi Dergisi Yıl 2, Sayı 2, Bahar.
- ÖZER, S. (2002)*İlköğretim Okullarında Görev Yapan Yöneticilerin İletişim Davranışlarıyla ilgili Öğretmen ve Yönetici Algularının İncelenmesi*. Yayınlanmamış yüksek lisans tezi. Marmara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, İstanbul.
- ROBBİNS, Stephen P.(1994)*Örgütsel Davranışın Temelleri*, Çeviri: Sevgi Ayşe Öztürk, İstanbul, ETAM Basım ve Yayın.
- TAŞLICALI, A.(2014)*İlköğretim Okulu Yöneticilerinin İletişim Becerileri*, Tezsiz Yüksek Lisans, Pamukkale Üniversitesi, Denizli.
- TAYMAZ, H. (2010)*Eğitim Sisteminde Teftiş*. Geliştirilmiş Yedinci Baskı, Ankara, PegemA Yayınları.
- TOMUL, E.(2005)*Etkili Sınıf Yönetimi*, Anı Yayıncılık, Ankara.
- TUNA, Y.(2012)*İletişim*. Ankara, Pegem Akademi
- TUTAR, H. ve Yılmaz, M.K.(2003)*Genel ve Teknik İletişim*, Seçkin Yayıncılık, Ankara,
- YATKIN, A. Ve Yatkın, Ü.N.(2006)*Halkla İlişkiler ve İletişim*. Nobel Yayın Dağıtım, Ankara.
- YAVUZER, Y.(2003)*Sınıf Yönetimi*, Mikro Basım Yayın Dağıtım, Ankara



T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 16605029/44/4861420
Konu : Anket İzni

11.05.2015

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Pamukkale Üniversitesi Rektörlüğünün 07/05/2015 tarih ve 8679 sayılı yazıları.

Pamukkale Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü Eğitim Bilimleri Ana Bilim Dalı Eğitim Yönetimi, Denetimi, Planlaması ve Ekonomisi Tezsiz Yüksek Lisans öğrencisi Mesut KOCAKULAK "Okul Yöneticilerinin Öğrencilerle Etkili Etkili İletişimde Öğrencilerin Beklentileri" konulu çalışmasına ilişkin anket formunu, İlgi yazı gereği Müdürlüğümüze bağlı Sarayköy İlçesinde bulunan Ortaokullarda uygulamak istemektedir.

Yukarıda adı geçen müracaatlar ile ilgili (Lisans/Lisansüstü/Doktora) öğrencileri ve Öğretim Görevlilerinin ilgi yazıları ekinde belirtmiş oldukları okullarda, (Ortaöğretim/İlköğretim/Okulöncesi) konuları ile ilgili anket çalışmalarının "Araştırma, Yarışma ve Sosyal Etkinlik İzinleri" Genelgesinde belirtilen esaslar gereğince; Okul ve kurumların eğitim-öğretim faaliyetlerini aksatmayacak şekilde ve bu araştırma kapsamında elde edilen verilerin cd ortamında Müdürlüğümüze teslim edilmesi kaydıyla 2014/2015 eğitim-öğretim yılı içerisinde uygulamaları Müdürlüğümüzce uygun görülmüştür.

Olurlarınıza arz ederim.

Mahmut OĞUZ
Millî Eğitim Müdürü

Güvenli Elektronik İmza

11 Mayıs 2015

Mahmut TUR
Müdür

OLUR
11.05.2015
Ali ŞANLIER
Vali a.
Vali Yardımcısı

T.C.
DENİZLİ VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

PAMUKKALE ÜNİVERSİTESİ REKTÖRLÜĞÜNE

Kurumunuzca Müdürlüğümüzden talep edilen araştırma isteklerine ait Makam Onayı ve Müdürlüğümüzce Onay verilen anket formları ekte gönderilmiştir.
Gereğini rica ederim.

Ali ŞANLIER
Vali a.
Vali Yardımcısı

Ek:
1-Anket Formları

Sırapapılar Mah. Saltak Cad. No:76 Merkez / DENİZLİ
Tel No : (0 258) 265 55 54 Faks No:(0 258) 265 01 69
e-posta: strateji20@meb.gov.tr İnternet Adresi: http://denizli.meb.gov.tr

Bilgi için : S.GELMİŞ
V.H.K.İ.
Tel: (0 258) 265 55 54 / 708

Sevgili Öğrenci,

Bu çalışmanın amacı, Denizli ili Sarayköy ilçesinde Ortaokullarda görev yapan okul yöneticilerinin öğrencilerle etkili iletişimini belirlemektir. Vereceğiniz içten cevaplar, bu çalışmanın sağlıklı bir şekilde yürütülmesi açısından son derece önemlidir. Katkılarınızdan dolayı şimdiden teşekkür eder, derslerinizde başarılar dilerim.

A-) BİLGİ FORMU

1. Cinsiyetiniz ?

Erkek Kız

2. Eğitim aldığınız sınıf ?

7. Sınıf 8. Sınıf

3. Annenizin mezun olduğu eğitim kademesi ?

İlköğretim Lise Üniversite Yüksek Lisans

4. Babanızın mezun olduğu eğitim kademesi ?

İlköğretim Lise Üniversite Yüksek Lisans

Aşağıdaki ifadeleri "okul yöneticilerinizi" düşünerek cevaplandırmanız gerekmektedir. İfadelerle ilgili doğru yanıt yanlıştır. Aşağıdaki maddelerde yer alan davranışları gösteren yöneticilerinizin gösterme düzeyini seçeneklerden birine (X) işareti koyarak belirtiniz. Lütfen cevapsız soru bırakmayınız.

B) ÖNERMELER

	MADELER	Hiç Katılmıyorum	Katılmıyorum	Kısmen Katılmıyorum	Katıyorum	Tamamen Katılmıyorum
1	Okul yönetimi ile, çok rahat görüşebiliyorum.					
2	Zorunlu olmadıkça yönetici ile iletişime girmem.					
3	Okul yönetimine ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla ulaşabilirim					
4	Okul yönetimi bana saygı sevgi çerçevesi içinde davranır.					
5	Okul yöneticileri eleştirilerini bizi kırmadan yapar.					
6	Yönetici ile her istediğimde rahatlıkla görüşebilirim.					
7	Okul yönetimi beni anlayışla dinler.					
8	Okul yönetimi bize emir verir gibi konuşur.					
9	Okul müdürü ile ihtiyaç duyduğumda rahatlıkla konuşabiliyorum					
10	Okul yönetimi beni yeteri kadar dinlemez.					
11	Sorunlarımızı çözebilmek için tekrar tekrar görüşmek zorunda kalırız.					
12	Yönetici, kendisine iletilen konuları dikkate almaz.					
13	Okul yönetimine ilettiğim sorunların çözümüne gayret gösterilir.					
14	Yöneticinin sözleri ile hareketleri tutarlı değildir.					
15	İletişimin büyük bir kısmı öğretmenle ilgili konuları kapsar.					
16	Yönetici ile görüşmeden önce randevu alırım.					
17	Diğer okullarla etkili iletişim kurabilmekteyiz.					
18	Okul yöneticileri bana isimle hitap eder.					
19	Herhangi bir problem olduğunda görüşüm alınarak çözüm yolu aranır.					
20	Okul yönetimi duygu ve düşüncelerimizi paylaşmaya yönelik iletişim kurar.					
21	Okul yönetimi okul haricindeki sorunlarımla da ilgilenir.					
22	Okul yönetimi sözümü kesmeden, anlayışla dinler.					
23	Okul yöneticileri daima bizimle selamlaşır.					
24	Okul yöneticileri benim anlayabileceğim bir dille konuşur.					
25	Okul yöneticileri bizim görüşlerimizi almak için düzenli toplantılar yapar.					
26	Okul yöneticilerimiz eleştiriye açıktır.					
27	Okul yöneticileri başka bir işle uğraşmadan beni dinler.					
28	Sosyal faaliyetler düzenleyerek bizimle vakit geçirir.					
29	Yazılı ve sözlü yollarla bize bilgi verir.					
30	İletişim kurduğumuzda "olumlu" ya da "olumsuz" dönüt alırım.					
31	Okulla ilgili karar almada söz hakkı verir.					

ÖZGEÇMİŞ

Kişisel Bilgiler	
Adı	Mesut
Soyadı	KOCAKULAK
Doğum Yeri ve Tarihi	Denizli - 12/06/1978
Uyruğu	TC
İletişim Adresi ve e-mail adresi	Başkarcı mah. 1044 sok. No:1 Merkezefendi
Eğitim	
İlkokul	Merkezefendi İlkokulu
Ortaokul	Pamukkale Ortaokulu
Lise	Denizli Endüstri Meslek Lisesi – Tesviye Bölümü
Yükseköğretim (Lisans)	Karadeniz Teknik Üniversitesi – Giresun Eğitim Fakültesi – Türkçe Öğretmenliği
Mesleki Deneyim	
Yıllar	Mesleki Deneyim
2002 - 2013	Öğretmen
2013 -	Müdür Yardımcılığı